

**ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΕΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΟΜΑΡΤΥΡΕΣ**  
**Ο ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, Ο ΝΕΟΠΑΙΔΟΜΑΡΤΥΡΑΣ,**  
**Ο ΕΚ ΜΑΡΙΩΝ ΘΑΣΟΥ (1652)**

*Προγραμματισμένη Διάλεξη του Σεβ. Μητροπολίτου κ. Προκοπίου  
στην «Πνευματική Έστία» της Ι. Μητροπόλεως (Τετάρτη, 14-12-2011, ώρα 7:00 μ.μ.)*

Ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ μᾶς ἀξιώνει καὶ πάλι νὰ κοινωνοῦμε στὴν πίστη, τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ἐλπίδα, προσβλέποντας στὴν κατὰ Χριστὸν οἰκοδομή, μέσα ἀπὸ τὸ πρόγραμμα τῶν ὁμιλιῶν, ποὺ γιὰ κάθε μῆνα μεριμνᾷ τὸ Γραφεῖο Ὁρθοδόξου Μαρτυρίας.

Κατὰ τὸ ἔντυπο ἐφετινὸ πρόγραμμα, τὰ πρὸς ἀνάπτυξη θέματα σχετίζονται μὲ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησιολογία καὶ εἰδικά μὲ τὴν θέση τῶν Ἁγίων στὴ ζωὴ τῆς στρατευομένης καὶ θριαμβεύουσας Ἐκκλησίας. Πρὸς τοὺς Ἁγίους, ὡς φίλους τοῦ Θεοῦ, ἀπονέμουμε πάντοτε, ἰδιαίτερα δὲ στὴ Θεία Λατρεία τὴν προσήκουσα τιμὴ καὶ ἐπικαλούμεθα τὴν πρὸς τὸν Θεὸ μεσιτεία τους.

Τὸ θέμα ποὺ θὰ ἀναπτύξουμε ἀπόψε ἀναφέρεται στοὺς Ἁγίους Νεομάρτυρες καὶ στοὺς ἕξ αὐτῶν Παιδομάρτυρες, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Ἅγιος Ἰωάννης. Γεννημένος στὶς Μαριές τῆς Θάσου, λάμπει στὸ οὐράνιο στερέωμα τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ ὁ περὶ αὐτοῦ λόγος ἔχει καὶ ἐπικαιρότητα καθὼς ἡ μνήμη τοῦ ἐορτάζεται στὶς 20 αὐτοῦ τοῦ μηνός.

Γιὰ τὴν καλύτερη παρακολούθησή του καὶ τὴ μεγαλύτερη ὠφέλεια, πνευματικὴ καὶ ψυχικὴ, θὰ γίνῃ, κατ' ἀρχὴν, μία πολὺ σύντομη ἀναφορὰ γιὰ τὸ τί εἶναι οἱ ἅγιοι, γιὰ τὴν θέση ποὺ ἔχουν στὴν Ἐκκλησία, τὴν τιμὴ ποὺ τοὺς πρέπει καὶ γιὰ τὴν πρὸς τὸν Θεὸ παρρησία καὶ τὴν πρεσβεία τους γιὰ μᾶς πρὸς Ἐκεῖνον. Ἐπειτα θὰ ἀσχοληθοῦμε μὲ τοὺς ἁγίους Μάρτυρες καὶ μάλιστα τοὺς Νεομάρτυρες καὶ Παιδομάρτυρες, προσδιορίζοντας ἐννοιολογικὰ τὶς καθιερωμένες προσωνυμίες καὶ στὴ συνέχεια θὰ σκιαγραφήσουμε κυρίως τὸ μαρτύριο τοῦ δεκατετράχρονου παιδιοῦ, ποὺ εἶδε τὸ φῶς τῆς ζωῆς στὶς Μαριές τῆς Θάσου καὶ ἐτελείωσε μαρτυρικὰ τὸν ὀλιγόχρονο βίον του στὴ Βασιλεύουσα. Μὲ τὴν ἐπισήμανση ψυχωφελῶν ἀληθειῶν καὶ τὴ συναγωγὴ χρησίμων συμπερασμάτων θὰ ἀφεθοῦμε στὸ ἔλεος καὶ τὸ φωτισμὸ τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴ συνέχιση τοῦ δυσχεροῦς βίου στὴν παρούσα ζοφερὴ περίοδο.

**A.1.** Ὁ περὶ τῶν Ἁγίων ὀρισμὸς εἶναι δύσκολο νὰ δοθεῖ μὲ συντομία. Ἡ ἀπάντησις στὸ ἐρώτημα τί εἶναι ἅγιοι, γιὰ νὰ εἶναι σαφὴς καὶ κατανοητὴ χρειάζεται νὰ δοθεῖ περιγραφικὰ γιὰ νὰ συναντήσῃ τὰ βιωματικὰ ἀποθέματα τοῦ καθενός, ποὺ βοηθοῦν στὴν κατανόησιν καὶ ἀφομοίωσιν. Μὲ ἄλλα λόγια ἡ ἐμπειρικὴ πρόσψαυσις Ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἔζησαν καὶ εὐαρέστησαν τὸν Θεό, εἶναι ὑποκειμενικὴ, ποικίλει σὲ βάθος καὶ ἔκτασιν καὶ προσλαμβάνεται στὴ ψυχὴ καὶ τὸ νοῦ μας μὲ τὸ φωτισμὸ τοῦ Παναγίου Πνεύματος καὶ τὴ μελέτη τῆς ἁγιογραφικῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ἀγιοπατερικῆς διδαχῆς καὶ ἐμπειρίας.

Οἱ ἅγιοί μας, λοιπόν, εἶναι «οἱ φίλοι τοῦ Θεοῦ», τὰ εὐσεβῆ καὶ ζωντανὰ μέλη τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, οἱ ὅποιοι μὲ τὴν τέλεια καὶ ἀκλόνητη πίστιν τοὺς πρὸς τὸν Θεό, μὲ τὴν πλήρη ὑποταγὴν στὸ νόμον Του, μὲ τὴν ἀκριβῆ γνώσιν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ θείου θελήματος ἐπέτυχαν, πάντοτε μὲ τὴ συνέργειαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ φωτισμὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νὰ γίνουν εὐάρεστοι ἐνώπιόν Του, δηλαδή, νὰ ἁγιασθοῦν ὀλοτελῶς καὶ νὰ θεωθοῦν ψυχικὰ καὶ σωματικὰ. Νὰ δοξασθοῦν καὶ πάνω στὴ γῆ, ζῶντες καὶ μετὰ τὴν κοίμησίν τους καὶ νὰ καταστοῦν δέκτες ὀρισμένων χαρισμάτων τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Δι' αὐτῶν νὰ θαυματουροῦν καὶ νὰ μεσιτεύουν πρὸς τὸν Θεό ὑπὲρ τῶν ζώντων καὶ τῶν κεκοιμημένων.

Μὲ τὴν παρέμβασιν τῆς θείας Χάριτος στὸν ἀγῶνα κάθε πιστοῦ καὶ μὲ τίς θαυμαστὰς ἐνέργειαι τῶν ἀπαλλαγμένων ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὴν «εὐπερίστατον» ἁμαρτία Ἁγίων ἐξασφαλίζεται στὸν συνεπῆ δρομέαν τοῦ προκειμένου ἀγῶνα ὁ «ἁγιασμὸς», ποὺ τὸν ἀποζητᾶ καὶ ἡ «θέωσις», ποὺ ἔμπονα πετυχαίνεται, βραβεῖα ἄνωθεν τῆς πίστεως καὶ τῆς ὑπομονῆς.

Δὲν πρέπει νὰ λησμονεῖται καὶ ἡ προτροπὴ τοῦ Κυρίου μας «ἅγιοι γίνεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι», «τέλειοι γίνεσθε» κ.ἄ., ὅπως καὶ ἡ ἐμπειρικὴ ἐπισήμανσις τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου : «ὁ Χριστὸς ἐνηνθρώπησεν, ἵνα ἡμεῖς θεοποιηθῶμεν».

Χωρὶς νὰ ἀλλοιώνεται ἡ ἀνθρώπινη φύσις, συντελεῖται ἡ ἐν Χριστῷ ἀπολύτρωσις καὶ πετυχαίνεται ἡ «ὑψωσις ἐπὶ τὰ κρείττω». Ἡ ἀνύψωσις αὐτὴ τῶν Ἁγίων πιστοποιεῖται σὲ τίς θεῖαις ἐνέργειαις τοὺς, ὅπως τὸ **προορατικὸ χάρισμα**, ποὺ τοὺς φανερῶνει τὰ βάθη τῆς καρδιάς τῶν ἀνθρώπων, ἡ **προφητεία**, ποὺ τοὺς ἀξιῶνει τὴ πρόγνωσιν τῶν μελλόντων, καὶ τὰ **παντοειδῆ θαύματα**, οἱ ἰάσεις ψυχῶν καὶ σωμάτων.

Γιὰ ὅλα τὰ παραπάνω οἱ ἅγιοι καὶ πιστοὶ θεράποντες τοῦ Χριστοῦ ὀνομάζονται «φίλοι Θεοῦ», «μηνύματα τῆς ἀληθοῦς ἀγάπης» (αὐτὸ ἀναφέρει στὴν πρὸς Φιλιππησίους ἐπιστολή του ὁ Πολύκαρπος Σμύρνης γιὰ τὸν Ἰγνάτιο τὸν Θεοφόρο καὶ ὄλους τοὺς ἁγίους, οἱ ὁποῖοι φέρουν «δεσμούς ἀρχαιοπρεπεῖς»), «ἀντάλλαγμα Χριστοῦ» δηλ. διάδοχοι, συνεχιστές καὶ ἀντικαταστάτες τοῦ Χριστοῦ, (Συνοδικόν τῆς Ὁρθοδοξίας), «διάκονοι τετελειωμένοι» (ὕμνολογία), «ἡ ζῶσα εἰκὼν τοῦ Χριστοῦ ... ἢ ἀφομοίωμα» (Ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητῆς) καὶ ἀκόμα χριστοφόροι, πνευματοφόροι, θεοφόροι, ναοὶ τοῦ Θεοῦ κλπ.

**A.2.** Κατὰ τὴν Ὁρθόδοξη πίστη μας οἱ Ἅγιοι, χαρισματοῦχοι στὸν ἐπίγειο βίον τους, μετὰ τὴν κοίμησή τους μετακομίζουν ἀπὸ τὴν ἐπίγειο στὴν οὐράνιον Ἐκκλησία. Μαζὶ μὲ τοὺς Ἀγγέλους καὶ τοὺς πρὸ τῆς Πεντηκοστῆς δικαίους ἀποτελοῦν τὴν **θριαμβεύουσα** στοὺς οὐρανοὺς Ἐκκλησία. Ἐδῶ στὴ γῆ οἱ ζῶντες καὶ οἱ πιστεύοντες στὸ Χριστό, ὡς Θεὸς καὶ Σωτῆρα τοῦ κόσμου, ὅσοι διὰ τοῦ βαπτίσματος πολιτογραφοῦνται στὸ ἐπίγειο τμῆμα τῆς, συγκροτοῦν τὴν λεγομένη **στρατευομένη** Ἐκκλησία. Μετὰ τὴν ἁγία Πεντηκοστή, ἀδιάκοπα ἀνὰ τοὺς αἰῶνες, τὰ τίμια μέλη τῆς στρατευομένης μεταφυτεύονται διὰ τοῦ θανάτου στὴν οὐράνια. Σ' αὐτὴν καταλήγουν τὰ ἐκλεκτὰ μέλη τῆς ἐπιγείου Ἐκκλησίας. Κατὰ τοὺς ἁγίους Πατέρες, τῆς οὐράνιας Ἐκκλησίας ἡ ἐπίγεια εἶναι εἰκόνα, χαρακτηρίζεται ὡς κλειδί, ποὺ ἀνοίγει τὴν εἴσοδο τῶν ἀνθρώπων στὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ, ὡς δρόμος καὶ γέφυρα ποὺ ἐνώνει καὶ ὁδηγεῖ στὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Οἱ ἔννοιες καὶ οἱ προσδιορισμοὶ τῆς Ἐκκλησίας ὡς ὄρατῆς καὶ ἀοράτου, ἐπίγεια καὶ οὐρανίου, στρατευομένης καὶ θριαμβεύουσας, οὔτε μερίζουν, οὔτε διαχωρίζουν τὴν μία καὶ ἀδιαίρετη Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ. Τοῦναντίον, συνενώνουν καὶ ἰσχυροποιοῦν τὶς δύο ὄψεις τῆς Ἐκκλησίας, ἐσωτερικά καὶ οὐσιαστικά, καὶ ἐνωποιοῦν τοὺς δύο τρόπους ὑπάρξεως, τὰ δύο εἶδη ζωῆς τῆς μίας καὶ τῆς αὐτῆς Ἐκκλησίας. Ἡ παροῦσα ἐπίγεια ἐμπλουτίζει ἀεννάως τὴν ἐπουράνια καὶ ἡ ἐπουράνια ἔχει τὶς ρίζες τῆς ἐπίγεια.

Ἡ ἴδια ταυτότητα, ἐνότητα καὶ κοινωνία ὑφίσταται καὶ μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, τῶν ὅσων ζοῦν ἐδῶ στὴ γῆ καὶ ὅσων ἀναπαύονται στὸν Οὐρανό. Οἱ Ἅγιοι στὸν οὐρανὸ πρεσβεύουν πρὸς τὸν Θεὸ γιὰ τοὺς ἀδελφούς τους ποὺ ζοῦν στὴ

γῆ καὶ οἱ ἐπὶ τῆς γῆς ἀντιπροσφέρουν τιμητικὴ προσκύνηση, ἐπικαλοῦνται τὶς πρεσβεῖες τοὺς καὶ προσεύχονται στὸν Τριαδικό Θεό γιὰ τὶς ψυχές ὄλων τῶν κεκοιμημένων. Αὐτὴ ἡ ὑφισταμένη μυστικὴ καὶ πραγματικὴ ἀμοιβαία κοινωνία καὶ ἀγάπη μεταξύ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ζώντων καὶ τῶν ἐν οὐρανοῖς Ἀγγέλων καὶ Ἁγίων καταφαίνεται στὴν προσφορὰ τῆς ἀναιμάκτου ἱερουργίας, κατὰ τὴν ὁποία συνανυμνοῦν καὶ συνδοξολογοῦν τὸν ἅγιο Θεό. Μαζί ὅλοι τελοῦν τὴν Θεία Λειτουργία ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ ἐπιγείου Θυσιαστηρίου, ἡ ὁποία εἶναι ἀπεικόνιση τῆς οὐρανίου Λειτουργίας, κατὰ τὴν ὁποία προεξάρχει, ἱεουργώντας τὸν ἑαυτό Του ὁ Σωτῆρας καὶ Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου Χριστός, ὁ «Μέγας Ἀρχιερεὺς», ὁ «τῶν ἁγίων λειτουργός καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς» (Ἄπ. Παῦλος στὴν πρὸς Ἑβραίους). Οἱ συμμετέχοντες στὴ Θεία Λειτουργία Ἅγιοι Πάντες ἰκετεύουν τὸ Θεό γιὰ μᾶς τοὺς ἐπὶ γῆς πιστούς, γιατί ἔχουν πολλήν παρηγορία καὶ οἱ πρεσβεῖες τοὺς εἰσακούονται ἀπὸ Ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος τοὺς «ἐθαυμάστωσεν».

**A.3.** Γιὰ τὶς πλάνες τῶν παλαιῶν καὶ νέων αἰρετικῶν γύρω ἀπὸ τοὺς Ἁγίους καὶ τὶς ἐπικρατοῦσες συγχύσεις, ὡς πρὸς τὴν ἀπονεμομένη εἰς αὐτοὺς τιμὴ ἢ τὴν τιμητικὴ προσκύνηση καὶ ὄχι λατρευτικὴ, ὅπως καὶ στὶς ἱερές εἰκόνες καὶ τὰ χαριτόβρυτα λείψανα θὰ περιορισθοῦμε στὶς ἀποφάνσεις τῆς ἁγίας Ζ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ὁρθόδοξα φωτίζουν τὴν αἰρετικὴ σύγχυση μεταξύ λατρείας καὶ τιμῆς τῶν Ἁγίων, τῶν ἱερῶν Εἰκόνων καὶ τῶν Λειψάνων. Οἱ Ἀρειανοὶ καὶ Εὐνομιανοί, αὐτοὶ πρώτοι, ἀμφισβήτησαν τὴν τιμὴ τῶν Ἁγίων, τὴν ἀρνήθηκαν ἐντελῶς οἱ Εἰκονομάχοι, ποὺ ἐτάραξαν τὴν Ἐκκλησία περισσότερο ἀπὸ μιὰ ἑκατονταετία, καὶ ὀλοσχερῶς τὴν ἀρνοῦνται οἱ Πρωτεστάντες ὄλων τῶν πολυωνύμων παραφυάδων.

Μετά τὴν Εἰκονομαχία ἀποκαταστάθηκε ἡ γαλήνη καὶ ἔλαμψε ἡ ἀλήθεια στὴν Ἐκκλησία μὲ ὅσα ἐδογματίσεν ἡ Ζ΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος περὶ τῆς τιμῆς τῶν Ἁγίων καὶ τῆς διακρίσεως μεταξύ τιμῆς καὶ λατρείας.

Κατὰ τὸ «Συνοδικόν» τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Συνόδου αὐτῆς, ποὺ διαβάζεται τὴν Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας, «τιμᾶν καὶ μεγαλύνειν ἐδιδάχθημεν, πρῶτον μὲν τὴν κυρίως καὶ ἀληθῶς Θεοτόκον, τὴν ἀνωτέραν πασῶν τῶν ἐπουρανίων δυνάμεων, τὰς τε ἁγίας καὶ ἀγγελικὰς δυνάμεις, τοὺς τε μακαρίους καὶ

πανευφήμους ἀποστόλους, προφήτας τε τοὺς ἐνδόξους, καὶ τοὺς καλλινίκους καὶ ὑπὲρ Χριστοῦ ἀθλήσαντας μάρτυρας, καὶ ἁγίους καὶ θεοφόρους διδασκάλους, καὶ πάντας τοὺς ὁσίους ἄνδρας· καὶ ἐξετεῖσθαι τὰς τούτων πρεσβείας, ὡς δυναμένους ἡμᾶς οἰκειῶσαι τῷ παμβασιλεῖ τῶν ὅλων Θεῷ, φυλάττοντες δὴλὰ διὰ τὰς αὐτοῦ ἐντολὰς καὶ ἐναρέτων βιοῦν προαιρουμένους· ἔτι γὰρ μὴν ἀσπαζόμεθα καὶ τὸν τύπον τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, καὶ τὰ ἅγια λείψανα τῶν ἁγίων, καὶ τὰς ἁγίας καὶ σεπτὰς εἰκόνας ἀποδεχόμεθα καὶ ἀσπαζόμεθα καὶ περιπτυσσόμεθα κατὰ τὴν ἀρχῆθεν παράδοσιν τῆς ἁγίας τοῦ Θεοῦ Καθολικῆς Ἐκκλησίας». Καὶ ἀκόμα : «Οἱ προφήται ὡς εἶδον, οἱ ἀπόστολοι ὡς ἐδίδαξαν, ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβεν, οἱ διδάσκαλοι ὡς ἐδογματίσαν, ἡ οἰκουμένη ὡς συμπεφρόνηκεν, ἡ χάρις ὡς ἔλαμψεν, ἡ ἀλήθεια ὡς ἀποδέδεικται, τὸ ψεῦδος ὡς ἀπελήλαται, ἡ σοφία ὡς ἐπαρρησιάσατο, ὁ Χριστός ὡς ἐβράβευσεν. Οὕτω φρονοῦμεν, οὕτω λαλοῦμεν, οὕτω κηρύσσομεν Χριστόν τὸν ἀληθινόν Θεόν ἡμῶν, καὶ τοὺς αὐτοῦ ἁγίους ἐν λόγοις τιμῶντες, ἐν συγγραφαῖς, ἐν νοήμασι, ἐν θυσίαις (θ. λειτουργία ἀναίμακτος), ἐν ναοῖς, ἐν εἰκονίσμασι. Τὸν μὲν ὡς Θεόν καὶ Δεσπότην προσκυνοῦντες καὶ σέβοντες (λατρευοντες), τοὺς δὲ διὰ τὸν κοινόν Δεσπότην ὡς αὐτοῦ γνησίους **θεράποντας τιμῶντες καὶ τὴν κατὰ σχέσιν προσκύνησιν ἀπονέμοντες**. Αὕτη ἡ πίστις τῶν ἀποστόλων, αὕτη ἡ πίστις τῶν πατέρων, αὕτη ἡ πίστις τῶν Ὁρθοδόξων». Τοὺς Ἁγίους δηλ. τοὺς τιμᾶμε ὄχι ὡς Θεούς, ἀλλὰ ἀδελφικῶς καὶ πατροποθῆτως, ὡς ἀδελφούς καὶ πατέρες.

**Β.** Μὲ βάση τὸ Συνοδικό τῆς Ὁρθοδοξίας, τὴν ὑμνολογία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τὴ λειτουργικὴ πράξι οἱ Ἅγιοι Πάντες, ἐκτός τῆς Θεοτόκου καὶ τῶν Ἀγγέλων, διακρίνονται σὲ ἕξι (6) τάγματα ἢ χοροὺς ἀποστόλους, μάρτυρες, προφῆτες, ὁσίους, ὁμολογητὲς καὶ ἱεράρχες. Ἡ προσοχή μας, στὴ συνέχεια, ἄς ἐπικεντρωθεῖ πρῶτα στὸ χωρὸ τῶν ἁγίων Μαρτύρων καὶ ὕστερα στοὺς Νεομάρτυρες καὶ στοὺς ἕξι αὐτῶν Παιδομάρτυρες.

**Β. 1.** Μάρτυρες ὀνομάζονται καὶ εἶναι οἱ ἅγιοι, οἱ ὁποῖοι διετράνωσαν τὴν πρὸς τὸν Θεὸ πίστιν τους θαρραλέα μπροστὰ στοὺς ἀρνητὲς τοῦ Θεοῦ. Ὅλοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι παρέμειναν πιστοί, δίδοντας τὴν **μαρτυρία**, τὴν ὁμολογία τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καὶ ὑπέστησαν τὸ **μαρτύριο**, χωρὶς νὰ κάμπεται τὸ

φρόνημά τους ἀπό τὰ φρικτά βασανιστήρια καὶ ἀπ' αὐτόν τὸν ἐπώδυνο θάνατο.

Συνεπεῖς στὴν ἐντολή τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς Ἀποστόλους «ἔσεσθέ μοι μάρτυρες», οἱ μαθηταὶ καὶ ἀκόλουθοι τοῦ Κυρίου ἐμαρτυροῦσαν, ἔδιναν τὴν ἀληθινὴ ὁμολογία γιὰ νὰ προφυλαχθεῖ ἡ Ἀλήθεια τῆς πίστεως ἀπὸ τὴ σύγχυσή της μὲ τὸ ψεῦδος τῆς ἀθείας, τῆς εἰδωλολατρείας καὶ τῆς αἰρέσεως.

Ὅταν οἱ συνθῆκες τὸ ἐπέβαλαν καμία δύναμη δὲν ἦταν ἱκανὴ νὰ ἀλλάξει ἢ νὰ ἀλλοιώσει τὸ ὀρθόδοξο φρόνημα, οὔτε αὐτὴ ἡ ἀπειλή τοῦ θανάτου. Ὅπως συνέβη στοὺς πρώτους τρεῖς αἰῶνες τῶν διωγμῶν ἀπὸ μέρους τῶν εἰδωλολατρῶν Ρωμαίων μὲ τὰ ἑκατομμύρια τῶν μαρτύρων, ἀλλὰ καὶ σὲ ἄλλους καιροὺς, ὅταν ἡ πίστη τῶν χριστιανῶν σκληρὰ δοκιμαζόταν ἀπὸ ἀλλοθρήσκους καὶ ἀθέους. Ὅλοι αὐτοὶ συγκροτοῦν τὴν ὁμάδα ποὺ ὀνομάζεται «**Μάρτυρες τοῦ Χριστιανισμοῦ**». Ἄλλη ὁμάδα, οἱ «**Μάρτυρες τῆς Ὁρθοδοξίας**», συγκροτεῖται ἀπὸ τοὺς φονευθέντες χωρὶς οἶκτο στοὺς ὕστερους αἰῶνες, στὶς περιόδους τῶν διαφόρων αἰρέσεων, τῶν Ἀρειανῶν, Μονοφυσιτῶν, Εἰκονομάχων καὶ Λατίνων. Καὶ οἱ Μάρτυρες τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ οἱ Μάρτυρες τῆς Ὁρθοδοξίας συγκροτοῦν τὴν ἐκλεκτὴ μερίδα τῶν ἡρωικῶν μορφῶν τῆς Ἐκκλησίας μας, τοὺς ὁποίους διαχρονικὰ τιμοῦμε καὶ προσφέρουμε πρὸς τὸν Θεό, ὡς θυσία εὐπρόσδεκτη. Οἱ θεοφόροι ἅγιοι Μάρτυρες στὴ θεία Λατρεία καὶ στὰ ἀγιολογικὰ κείμενα προσονομάζονται μὲ τίτλους χαρακτηριστικoὺς τῆς βιωτῆς τους, ὅπως :

**α. Μάρτυρες** ἀπλᾶ, οἱ λαϊκοὶ ποὺ ὑπέστησαν τὸ μαρτύριο.

**β. Ἱερομάρτυρες**, οἱ ἱερεῖς καὶ ἐπίσκοποι, οἱ κληρικοὶ γενικὰ ποὺ εἶχαν μαρτυρικὸ τέλος.

**γ. Μεγαλομάρτυρες**, οἱ ὑπομείναντες πολλὰ καὶ μεγάλα μαρτύρια καὶ δέχθηκαν ἀπὸ τὸν Θεό περισσότερη δόξα.

**δ. Ὁσιομάρτυρες**, οἱ μαρτυρήσαντες μοναχοὶ καὶ ἀσκητές.

**ε. Παρθενομάρτυρες**, παρθενεύουσες γυναῖκες μάρτυρες.

**στ. Νεομάρτυρες**, γιὰ τοὺς ὁποίους θὰ μιλήσουμε ἀμέσως ἐκτενέστερα.

**B.2. Νεομάρτυρες** στὸ χῶρο τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ὀνομάζονται ὅλοι οἱ χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι μετὰ τὸν 12ο αἰῶνα

βασανίσθηκαν για να ἀρνηθοῦν τὴν πίστη τους καὶ, ἀφοῦ καρτερικά ὑπέστησαν τὰ πάνδεινα ἀπὸ τοὺς μουσουλμάνους κατακτητές για να ἐξωμόσουν, ἔδωκαν τὴν καλὴ ὁμολογία τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ προτίμησαν τὸ αἱμάτινο στεφάνι τοῦ μαρτυρίου. Γίνεται ἀντιληπτό, ὅτι Νεομάρτυρες εἶναι ὅλα τὰ θύματα τοῦ θηριώδους ὀθωμανικοῦ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ, μετὰ τὰ ὕστερα βυζαντινά χρόνια καὶ τὴν μετὰ τὴν ἄλωση τῆς Κωνσταντινουπόλεως μακρὰ περίοδο.

Καὶ πρὶν ἀπὸ τὴν πτώση τῆς Βασιλεύουσας (1453), ὅπου οἱ Ὀθωμανοὶ κυριαρχοῦσαν, καὶ μετὰ τὴν ἄλωση στὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς ἄλλοτε κραταιᾶς Βυζαντινῆς Αυτοκρατορίας, ποὺ ὑποδούλωσαν, εἶχαν κηρύξει κρυφὸ στὰ πρῶτα χρόνια, ὕστερα ὅμως φοβερό καὶ ἀπροκάλυπτο διωγμὸ, ἐνοχλούμενοι ἀπὸ τὶς ἐκδηλώσεις τῶν Χριστιανῶν. Τὸ ἀποτελεσματικὸ ἦταν ὁ βίαιος ἐξισλαμισμὸς καὶ τὸ τραγικὸ γεγονός τῶν Κρυπτοχριστιανῶν, ποὺ φανερά ἔδειχναν νὰ εἶναι Τούρκοι - Μουσουλμάνοι, ἐνῶ ἦσαν καὶ παρέμεναν Ἕλληνες καὶ Χριστιανοί.

Στὸ κατευθυνόμενον ἀκατάσχετο κύμα τοῦ ἀφελληνισμοῦ καὶ ἐξισλαμισμοῦ οἱ Νεομάρτυρες προβάλλουν ἀποτελεσματικά, ὡς δύναμη ἀνασχητική, καθὼς γινόταν ἥρωικά πρότυπα σ' ὅλους τοὺς ἐλληνορθοδόξους για νὰ μὴν ὑποκύπτουν στὶς πιέσεις καὶ νὰ μὴν ἐξωμοτοῦν, ὅταν ὀδηγοῦντο στὸ μαρτύριο. Μὲ τὰ ἥρωικά καὶ συγκλονιστικὰ παραδείγματα τῶν Νεομαρτύρων καὶ μὲ τὴν ἱεραποστολικὴ δράση καὶ τὰ κηρύγματα κυρίως τῶν μοναχῶν, κρατήθηκε ἡ Ὁρθόδοξη Πίστη καὶ σώθηκε ὁ Ἕλληνισμὸς. Εἶναι πολὺ ἐνδιαφέροντα, ὅσα μετὰξὺ πολλῶν ἄλλων, χωρὶς φόβο, ἀλλὰ μὲ κίνδυνο τῆς ζωῆς του, ἐδίδασκε ὁ ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός, για νὰ στηρίζει τοὺς σκλαβωμένους Ἕλληνες - Ὁρθοδόξους : «Ἐγὼ χριστιανοὶ μου ... διάβασα καὶ περὶ ἱερέων καὶ περὶ ἀσεβῶν καὶ περὶ ἀθέων καὶ περὶ αἵρετικῶν, τὰ βάθη τῆς σοφίας ἐρεύνησα. Ὅλες οἱ πίστες εἶναι ψεύτικες, κάλπικες, ὅλες τοῦ διαβόλου. Τοῦτο ἐκατάλαβα ἀληθινόν, θεῖον, οὐράνιον, σωστόν, τέλειον καὶ διὰ λόγου μου καὶ διὰ λόγου σας: πὼς μόνη ἡ πίστις τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν εἶναι καλὴ καὶ ἀγία, τὸ νὰ πιστεύωμεν καὶ νὰ βαπτιζώμεθα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος».

Ἐκεῖνος ποὺ συστηματικὰ ἀσχολήθηκε μὲ τοὺς Νεομάρτυρες τῆς τουρκοκρατίας καὶ τοὺς ἔκαμε γνωστοὺς εἶναι ὁ

Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἄγιορείτης. Τὸ 1799 ἐδημοσίευσε πολυσέλιδο βιβλίο μὲ τίτλο «**Νέον Μαρτυρολόγιον** ἥτοι Μαρτύρια τῶν Νεοφανῶν Μαρτύρων - τῶν μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατὰ διαφόρους καιροὺς καὶ τόπους μαρτυρησάντων - Συναχθέντα ἐκ διαφόρων Συγγραφέων καὶ μετ' ἐπιμελείας ὅ,τι πλείστης διορθωθέντα».

Τὸ Νέον Μαρτυρολόγιον διασώζει τὰ ὄντως σατανικά καὶ δόλια μέσα τῶν ὀθωμανῶν, ποὺ μεταχειρίζονταν γιὰ τὸν βίαιο ἐξισλαμισμό τῶν Χριστιανῶν. Ἀπὸ τοὺς συντόμους βίους τῶν Νεομαρτύρων φαίνονται καθαρά οἱ ἀφορμὲς ποὺ ἐχρησιμοποιοῦντο, γιὰ νὰ κατηγορηθοῦν ψευδῶς οἱ Ἕλληνες Χριστιανοὶ γιὰ νὰ ἀλλάξουν τὴν πίστη τους ἢ νὰ ὀδηγηθοῦν στὴ θανάτωση, χωρὶς πολλές διατυπώσεις. Μετὰ ἀπὸ κατασκευασμένες κατηγορίες, βασιζόμενες σὲ ἀργυρόνητους ψευδομάρτυρες, ἀκολουθοῦσαν εἰκονικὲς δίκες μὲ δικαστὲς τὸν φανατισμένο ὄχλο τῶν τούρκων, ἐνῶ «τὰ εἶδη τοῦ μαρτυρικοῦ τέλους τῶν Νεομαρτύρων - ὅπως γράφει ὁ καθηγητὴς Π. Πάσχος («Ἅγιοι οἱ φίλοι τοῦ Θεοῦ», σελ. 114) - ἦταν πολυποίκιλα καὶ ἴσως οἱ διῶκται καὶ δῆμιοι τοῦ Νέρωνος καὶ τοῦ Δεκίου ὠχριοῦν ἐμπρὸς στοὺς μουσουλμάνους δημίους καὶ βασανιστὰς : φωτιά, ἀποκεφαλισμοί, ἀπαγχονισμοί, θανάτωση μὲ ἀνηλεῆ δαρμό, πνιγμοὶ στὴ θάλασσα, λίμνη, ποταμό, βαθμιαία σφαγὴ καὶ κοπή μελῶν τοῦ σώματος, πείνα μέχρι θανάτου, ἐντοιχισμὸς καὶ ζωντανὸς ἐνταφιασμὸς κ. ἄ.»

Αὐτὰ τὰ ἀποτροπιαστικά ποὺ συνέβαιναν στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας ὀδήγησαν τὸν ἅγιο Νικόδημος νὰ γράψει, ὅτι οἱ Νεομάρτυρες εἶναι ἓνα «θαῦμα παρόμοιον ὡσάν νὰ βλέπη τινὰς μέσα εἰς τὴν καρδίαν τοῦ χειμῶνος, ἐαρινὰ ἄνθη καὶ τριαντάφυλλα· μέσα εἰς τὴν βαθυτάτην νύκτα, ἡμέραν καὶ ἥλιον· μέσα εἰς τὸ ψηλαφητὸν σκότος, φῶτα λαμπρότατα· ἐν τῷ καιρῷ τῆς αἰχμαλωσίας νὰ βλέπη ἐλευθερίαν· καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῆς τουρκικῆς ἀσθενείας, ὑπερφυσικὴν δύναμιν. Ὅθεν ἀναγκάζομαι νὰ εἰπῶ, ὅτι αὕτη ἢ ἀλλοίωσις εἶναι βέβαια τῆς δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου· οὗτος ὁ δάκτυλος εἶναι τοῦ Θεοῦ· αὕτη ἢ δύναμις εἶναι Θεία, ἥτις ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται» (N. M., Προοίμιον, σ. 10).

**B.3.** Μεταξὺ τῶν Μαρτύρων τῆς Ὁρθοδοξίας, τῶν ὁποίων τὶς βιογραφίες ἔγραψεν συνοπτικά ὁ Ἅγιος Νικόδημος καὶ ἄλλοι ὑστερότερα, εἶναι καὶ ὁ «Ἰωάννης ὁ Θάσιος», τὸ «ραφτόπουλο

ποῦ ἀγίασε». Ἐκεῖνο ποῦ ἐντυπωσιάζει δὲν εἶναι οἱ συνθῆκες καὶ ὁ τρόπος τοῦ μαρτυρίου, ἀλλὰ περισσότερο ἡ ἡλικία του. Ἐνα παιδί κάτω τῶν 15 ἐτῶν θαρραλέα ἀντιμετωπίζει τὸ ξίφος τοῦ δημίου, ἀρνούμενο νὰ ἀλλαξοπιστήσῃ. Γίνεται **Παιδομάρτυρας**.

Ἡ ἀναζήτηση βιογραφιῶν παιδιῶν στοὺς Βίους τῶν Ἁγίων καὶ τὰ Μαρτυρολόγια ὀδηγεῖ στὸ συμπέρασμα, ὅτι δὲν λείπουν τὰ παραδείγματα μικρῶν παιδιῶν, τὰ ὁποῖα ἐμαρτύρησαν γιὰ τὸν Χριστό καὶ ἀγίασαν. Τὰ σπουδαῖα κατορθώματα καὶ ἡ ἀγία ζωὴ τους προκαλοῦν τὸ θαυμασμό καὶ τὴν ἐκπληξη. Ἐνας ἀπὸ τοὺς συλλογεῖς βιογραφικῶν τῶν «Παιδομαρτύρων, τῶν παιδιῶν ποῦ ἐμαρτύρησαν καὶ ἐθυσιάσθησαν γιὰ τὸν Χριστό», γράφει μὲ λυρισμὸ καὶ διάθεση αὐτοκριτικῆς : «Ἀγόρια καὶ κορίτσια, στὰ παλιά τὰ χρόνια, μὰ καὶ στὰ νεώτερα τῆς Τουρκοκρατίας ἀπὸ τὴ βρεφικὴ ἀκόμα ἡλικία ὡς τὰ δεκαπέντε τους χρόνια, ποῦ ἀρχίζει ἡ ἐφηβικὴ ἡλικία, στάθηκαν ἀστέρια λαμπρά καὶ δόξασαν τὴν Ἐκκλησίαν μὲ τὰ μεγάλα τους ἀθλήματα στὸν πνευματικὸ στίβο. Κι ὅσο διάβαζα τοὺς βίους τῶν νεαρῶν αὐτῶν βλαστῶν καὶ δόξαζα τὸν Κύριο, ποῦ εἶναι πάντα "θαυμαστός ἐν τοῖς Ἁγίοις αὐτοῦ", τόσο θλιβόμουν γιὰ τὴν κατάστασιν τῶν σημερινῶν παιδιῶν, ποῦ δὲν ἔλκονται πιά ἀπὸ τὴν Ἁγία Θρησκείαν μας καὶ τὴν μονάκριβη Ὁρθοδοξίαν μας, ἀλλὰ τρέχουν πίσω ἀπὸ τὰ σύγχρονα εἰδῶλα τῆς καταναλωτικῆς κοινωνίας καὶ τρέφονται μὲ τὰ ξυλοκέρατα τῆς ἀσωτίας» (Π. Μ. Σωτήρχος).

Καὶ μὴ παραλείποντας νὰ σημειώσῃ πόσο ἀξιοθαύμαστοι εἶναι καὶ πῶς ξεχωρίζουν στὸ στερέωμα τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὴν ἀθῶαν καὶ καθαρὴν πίστην τους, τὴν ἀποφασιστικὴν, τὸν ἥρωισμό καὶ τὴν θυσίαν τους, συμπληρώνει : «Οἱ Παιδομάρτυρες δὲν εἶναι μιὰ τοιχογραφία νεκρῶν μορφῶν. Διότι ὁ Χριστός "δὲν εἶναι Θεός νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων" καὶ μάλιστα "ζώντων εἰς τὸν αἰῶνα", δηλ. αἰῶνια. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ ἀνήλικοι Μάρτυρες εἶναι ζωντανοί, ὀλοζώντανοι καὶ δυνατοί, καὶ ζοῦν κοντὰ στὸν Θεὸ καὶ κοντὰ σὲ ὅσους θὰ τοὺς ἐπικαλεσθοῦν καὶ θὰ ἀναζητήσουν τὴν φιλίαν καὶ τὴν προστασίαν τους».

Πρὶν κλείσω τὴν σύντομὴν ἀναφορὰ μου στοὺς Παιδομάρτυρες καὶ ἀσχοληθῶ ἐκτενέστερα μὲ τὸν Ἅγιον Ἰωάννη τὸν Μαριώτη, θὰ προβάλω τὸν Νεομάρτυρα Γεώργιο τὸν Χίω (1807), γιὰ λόγους ὄχι μόνο ὑποκειμενικά συναισθηματικούς, ἀλλὰ καὶ τοπικούς, καθὼς ἔχει σχέση καὶ μὲ τὴν Καβάλα. Ἄλλωστε 10χρονος ἐξισλαμίσθηκε, καὶ ὕστερα ἀπὸ λίγα χρόνια

μαρτύρησε. Ἡ περίπτωσή του ἐπιβεβαιώνει τὰ ὅσα περὶ τοῦ ἐξισλαμισμού προαναφέραμε, ἀκόμα καὶ παιδιῶν.

Τοπικὴ ἐφημερίδα («Χρονόμετρο» τῆς 26-11-2011) σὲ ὀλοσέλιδη καταχώρησή της παραθέτει συγκλονιστικὲς λεπτομέρειες γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ μαρτύριο τοῦ Νεομάρτυρα Γεωργίου. Μὲ τίτλο «ὁ Ἅγιος Νεομάρτυς Γεώργιος ὁ Χιοπολίτης», ἐντυπωσιακὸ ἐπίτιτλο «ἐξισλαμίστηκε στὴν Καβάλα, γνωστὸ κέντρο κατήχησης ὄσων ἀλλαξοπιστοῦσαν, ἀλλὰ καὶ μαρτυρίου» καὶ ὑπότιτλο «Μαρτύρησε στὶς Κυδωνίες (Ἀϊβαλί) στὶς 28 Νοεμβρίου 1807» ἱστορεῖ, πὼς ὁ Νεομάρτυρας καταγόταν ἀπὸ χωριὸ τῆς Χίου καὶ ἀπορφανίστηκε ἀπὸ τὴν μητέρα σὲ νηπιακὴ ἡλικία. Ἀπὸ μικρὸς μαθήτευε στὴν ξυλογλυπτικὴ τέχνη, γιὰ νὰ βρεθεῖ στὰ Ψαρά μαζί μὲ τὸ ἀφεντικό του, προκειμένου νὰ κατασκευάσουν τὸ εἰκονοστάσι (τό τέμπλο) τοῦ ἀνεγειρομένου ἐκεῖ ναοῦ. Ὁ δεκαετῆς τότε μαθητευόμενος Γεώργιος δραπετεύει ἀπὸ τὰ Ψαρά καὶ μὲ καΐκι καταφεύγει στὴν Καβάλα. Ὅταν μὲ τὰ παιδιά τὴν ἡλικίας του ἀναμειγνύεται σὲ μικροκλοπὴ καὶ συλλαμβάνεται, ἀναγκάζεται νὰ γίνῃ ἐξωμότης. Ὅταν ἀργότερα καὶ μετὰ ἀπὸ περιπέτειες ἐγκαταστάθηκε στὶς Κυδωνίες, μεταμελημένος ἐπέστρεψε στὴν χριστιανικὴ πίστη καὶ ζοῦσε ὡς Χριστιανός. Ἐμπιστεύθηκε τὸ μυστικὸ του, ὅτι καταφρόνησε τὴ θρησκεία τοῦ Μωάμεθ καὶ ὅταν διέρρευσε, συνελήφθη, δικάσθηκε καὶ καταδικάσθηκε σὲ θάνατο. Πρῶτα πυροβολήθηκε πισώπλατα καὶ μετὰ ὁ δήμιος τοῦ ἀπέκοψε τὴν κεφαλὴ τὸ 1807.

Τὸ γενικὸ συμπέρασμα ἀπὸ τὸ βίο τῶν Μαρτύρων καὶ Νεομαρτύρων εἶναι, ὅτι στοὺς ἀπηνεῖς διωγμοὺς κάθε ἐποχῆς τὰ μέλη τοῦ «Σώματος τοῦ Χριστοῦ», παιδιά, ἀγόρια καὶ κορίτσια, ὅπως καὶ οἱ νέοι, οἱ ὄρμοι, οἱ γέροντες, οἱ ἄνδρες καὶ οἱ γυναῖκες, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν μόρφωση καὶ ὅποιαδήποτε ἄλλη διάκριση, ἀντιτάσσουν τὸ θάρρος, τὴν εὐψυχία καὶ τὸν ἥρωισμό. Δίνουν τὴν μάχη «πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου» (Ἐφεσ. στ' 12) καὶ αὐτοπροσφέρονται, ὡς «ἔμψυχα ἱερεῖα», «θύματα τέλεια», «ὀλοκαυτώματα λογικά» (ἰ. Χρυσόστομος). Καμιὰ δύναμη δὲν στάθηκε τόσο ἰσχυρὴ, γιὰ νὰ νικήσῃ τὴν πίστη καὶ τὴν ἀγάπη, γιὰ νὰ διαλύσῃ τὸ σύνδεσμο μὲ τὸν «Ἀρχηγὸν τῆς πίστεως καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν».

**Γ.1.** Ὅσα μέχρις ἐδῶ ἀναπτύξαμε, γίνονται γέφυρα γιὰ νὰ ἀναφερθοῦμε ἐκτενέστερα στὸν Νεομάρτυρα ἅγιό μας Ἰωάννην, τὸν Θάσιον. Ὁ Ἅγιος Νικόδημος στὸ «Νέο Μαρτυρολόγιόν» του καταγράφει (σ. 69) τὸ ἀκόλουθο σύντομο βιογραφικὸ του :

«Κατὰ τὸ ἀχνβ΄. Δεκεμβρίου κ΄. ἡμέρα β΄. 1652

EMARTYRHSEN O AGIOS IWANNHS RAPHHS, PAIDION NEON

Οὗτος ὁ Μακάριος ἦτον ἀπὸ τὸ νησίον τῆς Θάσου, ἀπὸ χωρίον ὀνομαζόμενον Μαρίαις· ὅταν δὲ ἔγινε χρόνων δεκατεσσάρων, τὸν ἔφεραν τινες εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ τὸν ἔδωσαν εἰς ἓνα Χριστιανόν εἰς τὸν Γαλατᾶν διὰ νὰ μαθαίνη ράπτης· καὶ μίαν ἡμέραν τὸν ἔστειλεν ὁ μάστοράς του νὰ ἀγοράσῃ ράμματα παρὰ τινος Ἑβραίου, καὶ δυσαρεστῶν ἐφιλονεῖκει μετὰ τοῦ Ἑβραίου τοῦ πωλοῦντος αὐτά· ἔτυχε δὲ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην νὰ φωνάζῃ ὁ χότζας ἐπάνω εἰς τὸν μιναρὲν ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ μεσημερίου, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν Τούρκων· ὁ δὲ μιὰρὸς Ἑβραῖος, καιροῦ δραξάμενος ἔλεγε τὸσον πρὸς τὸν κράζοντα, ὅσον καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀγαρηνοὺς· δὲν ἀκούετε τὸ παιδί ἐτοῦτο πῶς ὑβρίζει τὴν πίστιν σας, καὶ τὸ προσκύνημά σας; ἐκεῖνοι δὲ ὡς ἤκουσαν, ἐπίστευσαν εἰς τοῦ Ἑβραίου τὰ λόγια, καὶ λαβόντες τὸν παῖδα, τὸν ἔδειραν ἀνηλεῶς, καὶ φέροντές τον εἰς τὸν Βεζύρην, ἐμαρτύρησαν, πῶς ὑβρῖσε τὴν πίστιν τους· τὸ δὲ παιδί ὤμνυεν, ὅτι τὸ ἐσυκοφάντησεν ὁ Ἑβραῖος· ὁ δὲ Βεζύρης, ὡς εἶδεν τὸ παιδίον νέον, τὸ ἐλυπήθη καὶ λέγει του, ἔλα νὰ γίνης Τοῦρκος, νὰ γλυτώσεις τὴν ζωὴν σου, καὶ νὰ σὲ ἔχω κοντά μου, νὰ σὲ τιμήσω καὶ νὰ σὲ πλουτίσω· πάσχοντας μὲ τοιαύτας κολακείας, καὶ ὑποσχέσεις, νὰ χωρίσῃ τὸν νέον ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Τὸ δὲ εὐλογημένον τέκνον τοῦ Κυρίου, ἀπεκρίθη, καὶ εἶπε· δὲν θέλω ἀρνηθῶ ἐγὼ ποτέ τὸν γλυκύτατόν μου Ἰησοῦν Χριστόν, ἂν καὶ μυρίους βασάνους μοῦ κάμετε, ἂν καὶ τὸ βασίλειόν σας ὅλον μοὶ χαρίσετε· τότε ὁ Βεζύρης ἰδὼν τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης του, ἐπρόσταξε νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν· καὶ πέρνοντάς το ὁ ἔπαρχος, τὸ ἐπῆγεν εἰς τόπον λεγόμενον τζαρσίον τῶν γουναράδων ἔμπροσθεν εἰς τὸ λουτρόν ἀντικρὺ εἰς τὴν βρούσιν· καὶ ἐκεῖ τὸ ἐπαρέδωκαν εἰς τὸν δήμιον, διὰ νὰ τὸ θανατώσῃ· ὅστις γονατίζοντάς το, καὶ θέλοντας διὰ νὰ τὸ φοβίση ἐκατέβαζε τὸ σπαθί, καὶ τὸ ἐκτύπα συχνά εἰς τὸν τράχηλον, κόπτωντάς τον, ὀλίγον, ὀλίγον βλέποντας δὲ τὸν Μάρτυρα, πῶς ἐδέχετο τὸν θάνατον μὲ μεγάλην χαράν, χωρὶς ποσῶς νὰ

δειλιάση ἐκατέβασε δυνατώτερα τὸ σπαθί, καὶ ἀπέτεμε τὴν Ἁγίαν αὐτοῦ Κεφαλὴν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ Μακάριος τοῦ Μαρτυρίου τὸν Στέφανον διὰ νυκτός δέ τινες τῶν εὐσεβῶν ἐπῆραν τὸ Ἅγιον αὐτοῦ Λείψανον, καὶ τὸ ἐνταφίασαν εἰς τὸ Μπέγιογλου οὗ ταῖς πρεσβείαις καὶ ἡμεῖς ἀξιωθείημεν τῆς οὐρανῶν βασιλείας. Ἀμήν».

Ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὑποσημειώνει στὸ βιογραφικὸ ποῦ διαβάσθηκε, ὅτι καὶ ἄλλοι συνέγραψαν τὸν βίο, ὁ Ἰωάννης ὁ Καρυοφύλλης καὶ δὴ καὶ Μελέτιος ὁ Συρίγου. Ὅντως, ἡ βιογραφία τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ἀπὸ τὸν Μελέτιο τὸν Συρίγου εἶναι γνωστή, καθὼς ὁ λόγιος Κληρικός ὑπῆρξε καὶ δόκιμος ἱεροκήρυκας καὶ ἰκανὸς ὑμνογράφος. Ἐγκατεστημένος στὴν Πόλη γύρω στὸ 1950, ὑπηρετεῖ ὡς ἱεροκήρυκας καὶ ἐφημέριος σὲ διαφόρους ναοὺς καὶ παρακολουθεῖ ὅσα τραγικά συμβαίνουν στὴν Κωνσταντινούπολη στὴ δεκαετία τοῦ 1650. Ἐξ αἰτίας τοῦ ἐντυπωσιακοῦ, ἀναίτι-ου καὶ φρικτοῦ ἀποκεφαλισμοῦ τοῦ δεκαπεντάχρονου ἀγοριοῦ (1652), ποῦ συνετάραξε τοὺς πιστοὺς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ τὴν εὐαίσθητη καρδιά τοῦ ὑμνογράφου Μελετίου, καὶ κάτω ἀπὸ τὴν ἔντονη ἐπήρεια τῶν γεγονότων αὐτῶν, συνθέτει τὴν «Ἀκολουθία εἰς τὸν Ἅγιον Ἰωάννην τὸν μάρτυρα, μαρτυρήσαντα τῇ κα' τοῦ Δεκεμβρίου μηνός ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ ἀχρβ<sup>ον</sup> ἔτος τῆς σωτηρίας, ἡμέρα Δευτέρα» καὶ στὴν οἰκεία θέση παραθέτει τὸ σύντομο συναξάρι τοῦ Νεομάρτυρος. Ἔχουμε ἔτσι μαζί μὲ τὴν Ἀκολουθία καὶ περιγραφή τοῦ μαρτυρίου ἀπὸ σύγχρονο καὶ ἀξιόπιστο ὑμνογράφο καὶ βιογράφο τοῦ Παιδομάρτυρα

Στὴν ἔκτασή του εἶναι περίπου τὸ ἴδιο μὲ τοῦ Νέου Μαρτυρολογίου. Παρὰ τὶς ἐπουσιώδεις ἀποκλίσεις τὰ δύο κείμενα συμφωνοῦν μεταξύ τους στὴν περιγραφή τοῦ μαρτυρίου καὶ συμ-πληρώνει ἢ μία τὴν ἄλλη. Γιὰ παράδειγμα ὁ Συρίγος ἀναφέρει τὰ ὀνόματα τῶν γεννητόρων τοῦ ἁγίου (Δούκας καὶ Ἄρετή), ὁ ἅγ. Νικόδημος διασώζει τὸν ἀκριβῆ τὸπο τοῦ μαρτυρίου τὸ «λεγόμενον τζαρσίον (δηλ. ἀγορά) τῶν γουναράδων ἔμπροσθεν εἰς τὸ λουτρόν ἀντικρὺ εἰς τὴν βρύσιν», ἐνῶ ὁ Μελέτιος δὲν μνημονεύει τὸν τόπο τοῦ μαρτυρίου του, ὅμως μνημονεύει τὸν τόπο ταφῆς : «ὁ δὲ Θεὸς τοῦτον δοξάσας, περιέλαμψε τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν φωτί καθαρωτάτῳ δι' ὄλων τριῶν νυκτῶν, μέχρι τῆς ταφῆς αὐτοῦ. Ὑστερον δὲ τινές φιλομάρτυρες, τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀνειλόμμενοι κατέθεντο ἐντίμως ἐν τῷ πανσέπτῳ

ναῶ τοῦ ἁγίου Δημητρίου, τῷ λεγομένῳ Ταταούλα (Ταταῦλα), οὗ νῦν κείμενον ἰάσεις πολλάς ἀναβλύζει». Γιὰ τὸν τόπο τοῦ ἐνταφιασμοῦ ὁ ἅγ. Νικόδημος ἀναφέρει «τὸ Μπέγιογλου».

Σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ στὸν βίο καὶ τὸ μαρτύριο τοῦ Ἁγίου μας σημειώνεται ἀκόμα, ὅτι στὴ σωζομένη στὴ γεννέτηρά Του Μαριές χειρόγραφη Ἀκολουθία Του ἐμπεριέχονται : α. Βίος καὶ μαρτύριο τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος Ἰωάννου Θασίου τοῦ Νέου, τοῦ μαρτυρήσαντος ἐν τῇ περιφανεῖ Βασιλίδι τῶν Πόλεων κατὰ τὸ 1652 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ», σὲ σύντομη ἔκθεση καὶ β. Ἐκτενές «Ἐγκώμιον εἰς τὸν Ἅγιον καὶ ἔνδοξον Μάρτυρα τοῦ Χριστοῦ Ἰωάννην, τὸν ἐκ τῆς νήσου Θάσου μαρτυρήσαντα ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ αχγβ΄» σὲ δύο κεφάλαια.

**Γ.2.** Εἶναι χρήσιμο καὶ σκόπιμο στὸ σημεῖο αὐτό νὰ γίνουν γνωστά τὰ σχετικά μὲ τις σωζόμενες Ἀκολουθίες τοῦ Νεομάρτυρος Ἁγίου μας. Μετὰ τὴν ἀνάληψη τῆς ποιμαντορίας, ἤλθε γρήγορα στὰ χέρια μου, ὁ μὲ ἐπιμέλεια καὶ καλαισθησία γραμμένος στὸ Ἅγιο Ὅρος, στὴ Σκήτη τοῦ Προδρόμου τῆς Μονῆς Ἰβήρων, καὶ φυλασσόμενος στὶς Μαριές Κώδικας, ποὺ περιέχει τὴν Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου, τὸ βίο του καὶ ἐγκώμιό του, ὅπως προαναφέρθηκε, καὶ ἓνα ἄλλο τετράδιο, στὸ ὁποῖο εἶχε ἀντιγραφεῖ ἀπὸ τὸν Κώδικα τῶν Μαριῶν μόνο ἡ Ἀκολουθία, ἄγνωστο πότε, γιὰ τις λειτουργικὲς ἀνάγκες τῆς Ἐνορίας τοῦ Θεολόγου.

Ἡ περιγραφή τῶν δύο χειρογράφων καὶ παρατηρήσεις καὶ σχόλια ἀπὸ τὴν μελέτη τους ἀπετέλεσαν τὸ περιεχόμενο Ἀνακοινώσεώς μου στὸ Β΄ Τοπικὸ Συμπόσιο «Ἡ Καβάλα καὶ ἡ περιοχή της» (26-29 Σεπτεμβρίου 1986) μὲ τίτλο «Ἀνέκδοτοι Κώδικες ἀκολουθίας, βίου καὶ ἐγκωμίου τοῦ Νεομάρτυρος Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ ἐκ Μαριῶν Θάσου (†1652)».

Δύο περὶπου χρόνια ἀργότερα (1988) μὲ τὴν εὐκαιρία τοῦ Θεολογικοῦ Συνεδρίου ποὺ διοργάνωσε ἡ Ἱερά Μητρόπολις Θεσσαλονίκης «Εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τῶν Νεομαρτύρων» παρουσίασα τὴν Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, τὴν ὁποία ἔγραψε, ὅπως προαναφέρθηκε, ἀμέσως μετὰ τὸ μαρτύριό Του ὁ Μελέτιος Συρίγου. Διασώθηκε μαζί μὲ ἄλλες Ἀκολουθίες Νεομαρτύρων σὲ κώδικα, γραμμένο μὲ τὰ χέρια του, ποὺ φυλάσσεται στὸ Μετοχιο τοῦ Παναγίου Τάφου στὴν Ἀθήνα.

Φίλος Καθηγητής Πανεπιστημίου ἐφωτογράφησε τὶς σελίδες τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Ἁγίου μας καὶ τὶς ἔθεσε στὴ διάθεσή μου.

Δυστυχῶς καὶ οἱ δύο ἀνακοινώσεις μαζί μὲ τὶς Ἀκολουθίες δὲν εἶδαν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος μέχρι σήμερα. Εἶναι ἀπὸ τὶς ἐκκρεμότητες, ποὺ σύντομα ἐπίκειται ἢ τακτοποίησή τους.

Ἀπὸ τὸν Κώδικα τῶν Μαριῶν θὰ διαβασθοῦν καὶ δύο ἐνδιαφέροντα ἀποσπάσματα. Τὸ Προοίμιό του μὲ πολλές καὶ ἐνδιαφέρουσες πληροφορίες καὶ τὸ τέλος τοῦ ἐγκωμίου, ποὺ ἀναφέρεται στὰ θαύματα τοῦ Ἁγίου. Στὸ «**Προοίμιον**» γράφεται: «Εἰς τοὺς αωιή (1818)· Μαρτίου ις· [χρόνους] ἐτελειώθη ἡ παροῦσα ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Νεομάρτυρος Ἰωάννου τοῦ ἐκ τῆς Νήσου Θάσου· διὰ χειρὸς εὐτελοῦς Ἀγαθαγγέλου ἱερομονάχου προδρομίτου. Προσετέθησαν δὲ εἰς αὐτὴν τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Ἁγίου τὰ ἐλλείποντα ἀναγκαῖα ὅπου δὲν τὰ εἶχεν ἡ ἄλλη φυλλάδα· δηλ. ταῦτα : προφητεῖαις, πολυέλεον, ἐκλογή τοῦ ἁγίου μαρτυρικῆ, μεγαλυνάρια εἰς τὸ τέλος· καὶ ἕτερον ἀπολυτίκιον εἰς ἦχον α', τὸ ὁποῖον εἶναι εἰς τέλος τῆς ἀκολουθίας. Καὶ εἴ τις θέλει ἄς τὰ λέγει καὶ τὰ δύο. Καὶ μὲ τὸ νὰ εἶναι ὀλίγη ἡ ἀνάγνωσις, ἦτοι τὸ μαρτύριόν του, ἐβάλαμεν ἓνα ἐγκώμιον θαυμαστόν ἐξηπλωμένον διεξοδικῶς εἰς δύο κεφάλαια : (εἰς τὸ ὁποῖον ἐβοήθησε καὶ ὁ γέρο Κύριλλος Διαμαντόπουλος εἰς τὴν σύνθεσίν του) διὰ νὰ γίνεται ἀνάγνωσις εἰς τὴν μνήμην του, καὶ εἰς τὴν ἀγρυπνίαν, εἰς δόξαν τοῦ Μάρτυρος καὶ εἰς ὠφέλειαν τῶν ἀκουόντων.

Δέξασθε οὖν ἀδελφοί μου εὐλογημένοι χριστιανοί, οἱ κάτοικοι τῆς πατρίδος τοῦ Ἁγίου, τὴν παροῦσαν ψυχωφελεστάτην ἀκολουθίαν ταύτην, τοῦ Ἁγίου μεγαλομάρτυρος Ἰωάννου, μετὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας, καὶ ἐορτάζετε τον κάθε χρόνον, μὲ ἀγρυπνίαν καὶ μὲ πᾶσαν προθυμίαν καὶ εὐλάβειαν, διὰ νὰ τὸν ἔχετε βοηθόν καὶ φύλακα εἰς πᾶσαν ἀνάγκην, καὶ πρέσβυν θερμότατον, πρὸς τὸν Θεόν, νὰ σᾶς λυτρῶνῃ καὶ ἀπὸ τὸ θανατικόν καὶ ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην ἀσθένειαν, καθὼς ἐδεήθη τοῦ Θεοῦ δι' αὐτό εἰς τὸ τέλος του· καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν θέλει σᾶς βοηθῆ· καὶ μετὰ τὸ τέλος νὰ σᾶς ἀξιῶσῃ τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν.

Ὅσοι δὲ ἐσυνήργησαν καὶ ἐξώδευσαν εἰς αὐτό τὸ θεϊκόν ἔργον, καὶ θέλει δώσουν, εἶναι ὁ μισθός τους αἰώνιος καὶ θέλει τοὺς πληρῶσῃ τὸν μισθόν ὁ ἅγιος καὶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἐκατονταπλασίονα· ἔγινε δὲ μετ' ἐπιμελείας καὶ διορθώσεως, μὲ ἦχους,

έστολισμένη και άλλα χρειαζόμενα· τὸ δὲ ἔξοδόν της μὲ τὸ νὰ ἔγινε ἐπιμελημένη εἰς τὸ γράψιμον, εἰς τὸ χαρτί και εἰς τὸ δέσιμον τοῦ βιβλίου γρόσια -63, ὅλα ἔγιναν μὲ ψιλόν λογαριασμόν, τὰ ὁποῖα, Ἄρχων κύρ Ἀναστάσιε, εὐλαβέστατε και εἰς Θεόν εὐσεβέστατε, ὁποῦ ἔδειξες μεγάλην εὐλάβειαν και προθυμίαν εἰς τὸν ἅγιον νὰ τὸν ἐορτάζετε πλουσιοπαρόχως κατ' ἔτος μὲ τὴν πρόπευσαν ἀκολουθίαν του, θέλετε ἔχειν τὸν μισθόν αἰώνιον, νὰ σᾶς ἀξιῶση τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν· τὰ ὁποῖα ἔξοδα ὁποῦ ἀναφέραμεν ἀπάνω γρ. 63 τὰ ἐλάβαμεν ἀπὸ τὸν γερο-Δαβίδ και νὰ τοῦ εὐχαριστήσετε αὐτοῦ· ἔκαμε και αὐτός κόπον, ὅσον νὰ τελειῶση αὐτὴ ἢ ἀκολουθία διὰ μισθόν νὰ ἔχη ὁ εὐλογημένος ἀπὸ τὸν Ἅγιον». Αὐτὰ τὰ ἐνημερωτικά σημειώνουν οἱ ἀντιγραφεῖς ἀπὸ τὴν παλαιὰ φυλλάδα στὴ Σκήτη τοῦ Προδρομοῦ.

Ἐξ ἄλλου, μετὰ τὸ Ἐγκώμιον, γράφονται συγκινητικά τὰ «**Θαύματα τοῦ Ἁγίου**» : «Μᾶς ἐδιηγήθη ὁ μακαρίτης Ἀνανίας προηγούμενος Ἰβηρίτης ἔτι ζῶν· λέγει ὁ ὀσιώτατος ἐν Μοναχοῖς κύριος Κύριλλος Διαμαντόγλους, ἀπὸ τὴν χώραν τῆς νήσου Θάσου, ὁ Προδρομίτης· (ὁ ὁποῖος ἐξώδευσε και εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ παρόντος πανηγυρικοῦ ἐγκωμίου τοῦ μάρτυρος, εἰς μνημόσυνον αὐτοῦ και των γονέων), ὅτι ὄντος του ὁ ἄνωθεν Ἀνανίας ἐν Κωνσταντινουπόλει ἔτι νέος ὢν, τοῦ ἐδιηγήθη μία γυνὴ γηραλαία, ὅτι εἰς ταῖς ἡμέραις ὁποῦ ἐμαρτύρησεν ὁ Ἅγιος, ἐκοιλοπονούσεν αὐτὴν τὴν ἰδίαν ἢ μητέρα της (καθὼς τῆς ἔλεγεν αὐτὴ) και δὲν ἐδύνατο νὰ γεννήσῃ ἀλλὰ ἐβασανίζετο πολλὰς ἡμέρας κινδυνεύουσα εἰς θάνατον μὲ ὅλας τὰς ἰατρείας τῶν ἰατρῶν ὁποῦ εἶχαν φωνάξει δύο-τρεῖς, ἀλλὰ ἀνωφελῶς και ματαίως. Ἐκεῖ δὲ ἐνθυμηθέντες τὸν μάρτυρα Ἰωάννην, μετὰ θερμῶν δακρῶν και πίστεως ἐπικαλεσάμενοι αὐτόν, ἅμα δὲ και καπνίζοντες και ποτίζοντες τὴν πάσχουσαν ἀπὸ τὰ εἶδη τοῦ μάρτυρος. Ὡ τοῦ θαύματος, παρευθὺς ἠλευθερώθη και ἀπὸ τὴν γένναν και ἀπὸ τὸν θάνατον, δοξάζοντες τὸν Θεόν, ἅμα δὲ και τὸν μάρτυρα και θαυματουργόν ἅγιον Ἰωάννην. Ὁμοίως ἔμαθε και παρ' ἄλλων ὁ ῥηθεὶς Ἀνανίας, ὅτι νὰ ἐθαυματούργησεν ὁ ἅγιος και εἰς τὸ θανατικόν εἰς διάφορα μέρη, ὁποῦ τὸν ἐπικαλέσθησαν μετὰ πίστεως. Ὅθεν φαίνεται, πὼς βοηθεῖ ἐκεῖ ὅπου τὸν ἐπικαλοῦνται μὲ πίστιν, τόσον εἰς τὸ θανατικόν, καθὼς και εἰς τὰς γέννας.

**Γ.3.** Από τὰ ἀναγνωσθέντα ἀποσπάσματα συνάγεται, ὅτι ἡ πρὸς τὸν Νεομάρτυρα ἀγάπη καὶ τιμὴ, ἡ ψυχικὴ πρόθεση καὶ διάθεση τῶν συγχωριανῶν Του καὶ τῶν ἐκ Θάσου Ἀγιορειτῶν Μοναχῶν, εἶχε σὰς ἀποτέλεσμα τὴν ἐμπλουτισμένη ἀντιγραφή τῆς Ἀκολουθίας «διὰ νὰ γίνεται ἀνάγνωσις εἰς τὴν μνήμην του καὶ εἰς τὴν ἀγρυπνίαν εἰς δόξαν τοῦ μάρτυρος καὶ εἰς ὠφέλειαν τῶν ἀκουόντων», καθὼς καὶ τὴν προσθήκη τῶν θαυμάτων του, ἀπὸ τὰ ὁποῖα συμπεραίνεται, ὅτι : «Ὅθεν φαίνεται πὼς βοηθεῖ ἐκεῖ ὅπου τὸν ἐπικαλοῦνται μὲ πίστιν τόσον εἰς τὸ θανατικόν, καθὼς καὶ εἰς τὰς γέννας».

Αὐτές οἱ διαπιστώσεις ἀπὸ τὶς μαρτυρίες τῶν Ἀγιορειτῶν δημιουργοῦν ἔντονο προβληματισμό, σκέψεις πολλές καὶ κρίσιμα ἐρωτήματα.

**α.** Ἡ ὀφειλόμενη σήμερα τιμὴ καὶ ἀγάπη πρὸς τὸν Μαριώτη Νεομάρτυρα ἀπὸ μέρους τοῦ Πληρώματος τῆς ἐπισκοπικῆς περιοχῆς καὶ τῆς νήσου ἐκπληρώθηκε διαχρονικά μὲ τὴν ἀνέγερση τοῦ ταπεινοῦ προσκυνηματικοῦ ἔξωκκλησίου στὸ ὄνομα τοῦ Ἁγίου, μεταξύ Μαριῶν καὶ Σκάλας Μαριῶν, ποὺ κ' αὐτό χρειάζεται ἐξωραϊσμό καὶ πολλή συμπλήρωση; Ἦ εἶναι ἀρκετὴ ἡ μεταφορὰ τῆς πανηγύρεώς του ἀπὸ τὶς 20 Δεκεμβρίου, ἡμέρα τῆς μνήμης του κατὰ τὴν προεόρτια τῶν Χριστουγέννων περίοδο, στὶς 11 Ἰουλίου, ἡμέρα τῶν ἐγκαινίων τοῦ μοναδικοῦ καὶ ἀπέρριτου ναΐσκου, ἐξ αἰτίας τοῦ χειμῶνος καὶ τῆς ἐλαιοσυλλογῆς; Ἦ ἀκόμα ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστῶν ποὺ προσέρχονται στὴν Ἑορτὴ Του εἶναι ἀποτέλεσμα τοῦ πνευματικοῦ καὶ λατρευτικοῦ συναγεροῦ τῶν χριστιανῶν γιὰ τὸν δικό τους Ἅγιο; Ἄς προβληματισθοῦμε ὅλοι καὶ πιὸ πολὺ οἱ κάτοικοι τοῦ νησιοῦ.

Ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὶς ἀπαντήσεις εἶναι δικαιολογημένη ἡ ἐν Χριστῷ καύχησις γιὰ τὸν τοπικό, τὸν δικό μας γιο. Συνεπεῖς στὴν πίστη καὶ στὶς Παραδόσεις μας, ἐπικαλούμεθα τὶς μεσιτεῖες τοῦ Ἁγίου, γιὰ νὰ ἔλθει πλούσια σὲ ὅλους μας ἡ ἁγιαστικὴ καὶ ἡ ἰαματικὴ Χάρις τοῦ Θεοῦ. Προσκυνοῦμε καὶ λατρεύουμε τὸν Θεόν καὶ Δεσπότην καὶ τιμοῦμε καὶ γεραίρουμε τὸν Νεομάρτυρα, τὸ παιδί Ἰωάννην, ὡς μαθητὴ τοῦ γεννηθέντος καὶ νηπιάσαντος Χριστοῦ γιὰ τὴ σωτηρία μας.

**β.** Τρανὸ τὸ παράδειγμα τοῦ δεκαπεντάχρονου παιδιοῦ. Μόνο του στὴ ξενιτεία ἀγωνίζεται γιὰ τὴν προκοπὴ του, χωρὶς

ὅμως νὰ λησμονεῖ τὸ θησαυρὸ τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως καὶ τῆς ζωῆς κατὰ Χριστὸν, ὅπως τὰ διδάχθηκε στὸν ἀπέναντι ἀπὸ τὸ ἁγιώνυμο Ὅρος κείμενο νησιωτικὸ τόπο τῆς γεννήσεώς του. Παραμένει ἀκαμπτο στὶς ὑποσχέσεις ἢ τὶς ἀπειλές, ὁμολογώντας ὅτι «δὲν θέλω ἀρνηθῆ ἔγώ ποτέ τὸν γλυκύτατόν μου Ἰησοῦν Χριστόν, ἂν καὶ μυρίους βασάνους μοῦ κάμετε, ἂν καὶ τὸ βασιλείόν σας ὅλον μοί χαρίσητε».

Τὸ ὑπέροχον παράδειγμα αὐτό, στὴ μίμηση τοῦ ὁποίου ὁδηγεῖ ἡ γνησία καὶ βιωματικὴ τιμὴ. Ἡ καθαρὴ πηγὴ ἐμπνεύσεως γιὰ γονεῖς καὶ παιδιὰ. Ἡ μόνιμη ὑπόμνηση στοὺς γονεῖς αὐτὰ τὰ ὀρθόδοξα πρότυπα νὰ προβάλλουν στὰ παιδιὰ τους, ποὺ δείχνουν πόσο μορφώνει τὸ ἑλληνορθόδοξο φρόνημα, μᾶς συγκλονίζουν καὶ μᾶς συνεπαίρνει ἡ «ὀσμὴ εὐωδίας πνευματικῆς»;

Κατακλείοντας τὸν διδακτικὸ καὶ νοουθετήριον λόγο, ἀφοῦ εὐχρηθῶ πλούσια τὴν εὐφροσύνη καὶ ἀγαλλίαση κατὰ τὸ Ἅγιον Δωδεκαήμερον τῆς Ἐπιφανείας τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, θὰ ἐπαναλάβω ὅσα γράφει ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἄγιορειτὴς στὸ τέλος τοῦ Προοιμίου στὸ «Νέον Μαρτυρολόγιόν» του, ἀπευθυνόμενος πρὸς Ἁγίους καὶ, μάλιστα, τοὺς Νεομάρτυρες, ποὺ ἀκούγονται τὸ ἴδιο ἐπίκαιρα καὶ ψυχοτονωτικά :

«Ποίαν ἀμοιβὴν ἀντὶ τούτων ἀπάντων ζητοῦμεν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ λόγου σας; τὸ νὰ μεσιτεύετε ὀλοψύχως πρὸς τὸν Ἅγιον Θεόν, διὰ νὰ γένη ἴλεως εἰς τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν· ἐξαιρέτως δὲ μάλιστα τῶν ἀναγινωσκόντων εὐλαβῶς τε, καὶ συνεχῶς τὰ νέα σας ταῦτα Μαρτύρια, τὰ εἰς τὴν βίβλον ταύτην περιεχόμενα, καὶ νὰ παύση τὴν καθ' ἡμῶν δικαίαν του ἀγανάκτησιν, παρορῶν ὡς πολυέλεος τὰ πταίσματά μας, μὲ τὰ ὅποια ἔργω, λόγῳ καὶ διανοίᾳ καθ' ἑκάστην τὸν παραπικραίνομεν· ἐνθυμήσετέ του τὰ μαρτύρια ὅπου διὰ τὸ ὄνομά του ἐλάβετε, καὶ οὕτως ἐξιλεώνετε τὸν θυμόν του, ὅτι ἀληθῶς ὠλιγώθημεν καὶ ἐκακώθημεν σφόδρα, καὶ ἐσμικρύνθημεν παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, ὑποκάτω εἰς τὴν πολυχρόνιον ταύτην σκλαβείαν· καὶ εἰς μὲν τὴν παροῦσαν ζωὴν ἐλευθερώνετε μας ἀπὸ κάθε κακόν ψυχικόν, καὶ σωματικόν, ἐνδυναμώνοντές μας νὰ φυλάξωμεν στερεά, καὶ ὅλα ὅσα ἐκ μέρους σας μᾶς ἐδιδάξατε· εἰς δὲ τὴν μέλλουσαν ἀξιώσατέ μας τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν· ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν».